

**Státní zkouška z výtvarné výchovy  
studijního oboru Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy  
a střední školy – výtvarná výchova  
7504T228 – prezenční dvouoborové magisterské studium navazující**

**Úvodní ustanovení**

1. Státní zkouška z výtvarné výchovy s didaktikou (dále jen SZ) se koná v souladu se Studijním a zkušebním řádem Univerzity Karlovy v Praze – Pedagogické fakulty (dále jen SZŘ) a příslušným opatřením děkana fakulty.
2. Státní zkouška z výtvarné výchovy je ústní a koná se před komisí, jmenovanou děkanem fakulty. Složení komise upravuje SZŘ Univerzity Karlovy v Praze.
3. SZ se koná v termínech, určených harmonogramem fakulty pro příslušný akademický rok.
4. Klasifikace SZ se řídí SZŘ UK Ped F v Praze.
5. Při SZ má student prokázat teoretické znalosti a schopnost jejich tvůrčí aplikace do současné problematiky výtvarné pedagogiky, výtvarné kultury a výtvarného umění.
6. Při státní zkoušce z výtvarné výchovy si student vylosuje dvě témata – po jednom z každé z následujících oblastí. Student má právo na promyšlení koncepce své odpovědi, popř. písemnou přípravu po dobu maximálně dvaceti minut na obě vylosovaná témata.
7. Oblastmi SZ jsou: A) **Teorie a dějiny výtvarné kultury**, B) **Teorie a didaktika výtvarné výchovy**.
9. Odpovědi na otázky z obou oblastí klasifikuje komise v neveřejném jednání **jednou společnou známkou** ze SZ z Vv.
10. Studenti si, jako součást přípravy k SZZ, přinesou obrazovou dokumentaci výtvarných děl a realizované praxe, uloženou na přenosném elektronickém médiu (USB disk). Tuto dokumentaci studenti využijí při koncipování odpovědí na vylosovaná témata.

V Praze, září 2017

Doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.  
vedoucí katedry výtvarné výchovy UK PedF

PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.  
vedoucí oddělení

**Tematické oblasti státní zkoušky z výtvarné výchovy studijního oboru učitelství výtvarné výchovy pro základní a střední školy – navazující magisterské prezenční dvouoborové studium.**

Koncepce otázek vychází z potřeb budoucí pedagogické praxe absolventů. Klade důraz na samostatné řešení základních tematických okruhů, vycházejících ze specifiky oborového myšlení a ze souvislostí s ostatními humanitními disciplínami. Při koncipování odpovědi je třeba stavět na principech daného problému, nikoliv jen na chronologickém vyjmenování děl a autorů. Otázky by měly být pojímány v širších souvislostech historických, filosofických atd., ale v přímé vazbě na daný dílčí problém a didaktické aspekty jednotlivých témat. Z toho vyplývá potřeba strukturovat otázku vhodnou a vyváženou volbou konkrétních příkladů z vybraných vývojových fází dějin umění s důrazem na umění 20. a 21. století. Znalostní a faktografický základ je na rozdíl od bakalářských zkoušek hlubší. Důležitou součástí SZZ je pečlivě strukturovaná obrazová dokumentace, na které může student konkrétně demonstrovat a obhajovat své teoretické postoje.

Ve dvouoborovém studiu lze v odpovědích uplatnit prohlubující roli druhého studijního předmětu, jehož interpretační pole bude očekávanou součástí studentských odpovědí. Bude kladen důraz na srovnávání oborových teoretických bází, které mohou sloužit jako východiska pro vlastní interpretační pojetí SZZ okruhu.

**A. Teorie a dějiny výtvarné kultury**

**Tematické okruhy:**

- I. Umělecké dílo jako výpověď doby  
(Vztah skutečnost – umělec – umělecké dílo – recipient)
- II. Struktura uměleckého díla jako znakového systému
- III. Morfologie a tektonika uměleckého díla
- IV. Systémy vizuálního řádu
- V. Výtvarné druhy, jejich specifičnost a komparace s jinými uměleckými druhy

**Témata:**

**I. Umělecké dílo jako výpověď doby (vztah skutečnost – umělec – umělecké dílo – recipient).**

1. Vztah umění a skutečnosti (z hlediska tvorby i recepce), proměny jejich vzájemného vztahu v epoše moderny a postmoderny

*Základní možnosti přístupu ke skutečnosti (smyslový, rozumový, citový, estetizující), možnosti třídění způsobů uměleckého vyjádření. Umělecké dílo jako výpověď doby, osobní výpověď umělce a komunikační východisko osobní reakce diváka. Vzájemné vztahy obou rovin.*

2. Stylizace (racionální, expresivní, dekorativní), abstrahování, deformace a další odchylky od naturalistického zobrazení skutečnosti a jejich příčiny

*Příčiny a podoby stylizace ve vztahu k základním přístupům ke skutečnosti. Příčiny a proměny stylizace v umění 20. a 21. století. Rozdíl mezi stylizací, abstrahováním a deformací.*

## II. Struktura uměleckého díla jako znakového systému

3. Znak jako prostředek vizuální komunikace. Rozdíly a vztahy mezi formou, obsahem a výrazem znaku ve volném umění a užitě tvorbě

*Vztah mezi reálným a figurativním předmětem, podíl míry stylizace na výpovědi znaku. Typy znaků. Znak a symbol ve výtvarném umění. Umělecké dílo jako zvnitřněný systém znaků, jako proces kódování a dekodování.*

4. Vztah obsahu a formy v uměleckém díle a jeho proměny s důrazem na moderní a postmoderní umění

*Forma jako prostředek sděleného obsahu. Konkrétní příklady proměn formy u téhož námětu. Akcentace výrazné polarity formy a obsahu v moderním a postmoderním umění.*

5. Konvence, kánony, normy a schémata a jejich uplatnění v umění. Jejich proměna v moderním a postmoderním umění

*Dvojznačnost stylu a konvence. Styly, normy a schémata v umění a ve společnosti.*

## III. Morfologie a tektonika uměleckého díla

6. Tvar a prostor v architektuře – formální a duchovní aspekty vzájemného vztahu

*Vztah architektonického tvaru k vnějšímu a vnitřnímu prostoru. Pasivní a aktivní vztah hmoty a prostoru, konkrétní příklady z historické a moderní architektury. Duchovní aspekty tvaru a prostoru a jejich vazba na aspekty formální.*

7. Tvar a prostor v sochařství, zásadní proměny jejich vzájemného vztahu

*Specifičnost sochařského tvaru a jeho vztahu k prostoru (ve srovnání s architekturou a malířstvím) a jejich příčiny. Aktivní a pasivní vztah sochařského tvaru k prostoru. Reliéfní sochařská tvorba a její specifičnost. Socha ve veřejném prostoru. Kvalitativní proměny materiálů, tvaru a prostoru v moderním a postmoderním sochařství.*

8. Tvar a prostor ve dvourozměrném výtvarném projevu. Specifika malby, kresby a grafiky ve srovnání s architekturou a sochařstvím

*Podíl jednotlivých výrazových prostředků (linie, barva světlo) na malířském tvaru a prostoru. Typologie tvaru, vztah tvaru a prostoru a proměny jeho pojetí. Typologie prostoru a výrazné proměny v moderním a postmoderním umění.*

9. Kvalitativní proměny tvaru a výtvarných technik v umění 20. a 21. století – materiálová tvorba

*Zásadní proměny pojetí tvaru a prostoru – objekty/asambláže, akumulace, komprese, multiplikace atd., reprodukce plošné i trojrozměrné, instalace a jim odpovídající proměny výtvarných technik. Nové formy a podoby výtvarných druhů (sochařství, malby) a technik v konfrontaci s jejich tradičním pojetím.*

10. Kompozice ve dvourozměrném výtvarném projevu a volné prostorové tvorbě a její proměny v moderním a postmoderním umění

*Kompozice jako schéma v období historických slohů a příčiny tohoto pojetí (příklady kompozičních schémat). Proměny kompozice v moderním malířství: od spontánní organické kompozice k přísnému řádu geometrické abstrakce. Vztah hmoty a prostoru jako podstaty kompozičních principů v architektuře a sochařství – společné znaky a rozdíly. Proměny kompozice v moderní architektuře a sochařství.*

#### **IV. Systémy vizuálního řádu**

11. Zásadní kvalitativní proměny figurativního umění a jejich příčiny

*Proměny figurativního zobrazení jako obraz myšlení doby, jejího vztahu ke světu – konfrontace výrazné stylizace raně středověkého křesťanského umění a stále důslednějšího smyslového přístupu od renesance do 19. století – příčiny. Vrchol kvalitativních proměn figurativního umění ve 20. století, klíčové zlomy v jeho vývoji.*

12. Vývoj abstraktního projevu od počátků do 20. a 21. století – racionální, dekorativní a expresivní abstrakce ve volném i užitém umění

*Projevy abstrakce v pravěkém, starověkém a raně středověkém umění – odlišné příčiny. Racionální abstrakce v moderním a postmoderním umění. Abstraktní expresionismus 20. století a jeho podoby – klíčové fáze proměn.*

13. Akce, tělo, slovo, místo – formy akčního umění, body artu, koncept-artu a umění instalace jako progresivní podoby vizuálního řádu

*Umění akce, body art, koncept art, umění instalace a video art jako nové prostředky výtvarného vyjádření – příčiny, možnosti, podoby. Nejvýznamnější skupiny a umělci ve světě a u nás.*

#### **V. Výtvarné druhy, jejich specifická a komparace s jinými uměleckými druhy**

14. Místo a význam kresby ve vybraných kulturních obdobích, současné postavení kresby jako specifického výtvarného oboru

*Kresba jako samostatný fenomén a její výrazové prostředky. Kresba jako nejzákladnější (nejpřímější) výtvarný projev od zrodu lidské civilizace. Funkce, účel a cíl kresby v různých vývojových stádiích a kulturních oblastech.*

15. Vznik, proměny rolí a postavení volné grafiky ve vývoji evropského a mimoevropského výtvarného umění. Grafika v moderním a postmoderním umění

*Grafika jako samostatná umělecká disciplína. Postavení a význam grafiky v různých obdobích. Proměny české grafiky 20. století. Významné fenomény současné grafiky. Technické možnosti grafiky a principy tisku.*

16. Historické proměny a současnost písma a knihy

*Obraz jako forma sdělení, vznik a proměny písma a užitá grafiky v různých kulturních oblastech. Užitá grafika a grafický design, vizuální komunikace. Historie, vývoj a současné pojetí knihy. Struktura knihy, typografie, ilustrace. Autority mezi tvůrci písma a české knižní tvorby – typografové, ilustrátoři, nakladatelé. Kniha a nové nosiče vizuální informace.*



17. Umělecké řemeslo, užitá tvorba, design, užitě a volné umění a proměny jejich vztahu  
*Materiál, tvar, výrobek. Jeho kvalita, důležité funkce. Řemeslo a průmyslová výroba. Požadavky na moderní užitkový předmět, vliv módy a životního stylu. Ekologické aspekty. Současný český i světový design – nové trendy, obory, autority.*

18. Nová média a technologie – videoart, multimediální umění, digitální tvorba, net-art, proměny vizuálního řádu vlivem nových technologií  
*Vliv analogových a digitálních technologií na vývoj výtvarného umění. Specifika pohyblivého obrazu, projekce a multimediální instalace.*

19. Fotografie jako svébytné umělecké médium. Proměny fotografie v historii a v současnosti  
*Fotografie a její role ve společnosti. Významné tendence a osobnosti světové a naší fotografie. Dokumentární a autorská fotografie. Fotografie a veřejný prostor. Oborové přesahy fotografie. Postmoderní fotografie – realita a fikce.*

20. Výtvarné umění a jeho vztahy k ostatním druhům umění, překračování hranic mezi uměleckými druhy – důraz na moderní a postmoderní umění  
*Synestezie, komparace jako svědectví adekvátních tendencí doby, překračování hranic mezi uměleckými druhy. Příklady z období historických slohů, hlavní důraz na období moderny a postmoderny. Multimediální umění jako typický rys současnosti.*

## **B. Teorie a didaktika výtvarné výchovy**

### **Tematické okruhy:**

- I. Žák ve výtvarné výchově.
- II. Obsah výuky ve výtvarné výchově a jeho širší souvislosti (učivo, jeho uspořádání a zpracování v kulturních a společenských kontextech).
- III. Výukový proces ve výtvarné výchově (projektování, realizace a posuzování výuky).
- IV. Učitel a jeho přístup k výuce ve výtvarné výchově.

### **Témata:**

#### **I. Žák ve výtvarné výchově**

##### 1. Osobnost žáka ve výtvarné výchově

*Postavení a role žáka ve výtvarné výchově – žák jako osobnost, tvůrce, divák, příslušník kulturního společenství. Ontologický vývoj výtvarného projevu dítěte a jeho důsledky pro pedagogickou práci učitele.*

##### 2. Vztah mezi žákem a učitelem ve výtvarné výchově

*Vztah mezi žákem a učitelem ve výtvarné výchově a jeho pedagogické, psychologické i sociální souvislosti. Problémy pedagogického řízení v kontextu vztahů mezi žákem a učitelem (žáci jako skupina a jako jednotlivci). Sociální vztahy mezi žáky; individuální a skupinová práce a její specifika; reflektivní dialog ve skupině.*

##### 3. Vlivy výtvarné výchovy v individuálních a společenských souvislostech

*Smysl a cíle vzdělávacího a výchovného působení na žáka ve výtvarné výchově. Výtvarná výchova jako podpůrná aktivita v procesu inkluze. Žák jako subjekt výchovně vzdělávacího působení a jako autonomní tvůrce.*

#### **II. Obsah výuky ve výtvarné výchově a jeho širší souvislosti. Učivo, jeho uspořádání a zpracování v kulturních a společenských kontextech.**

##### 4. Učivo a jeho charakteristické rysy ve výtvarné výchově

*Historický vývoj učiva ve Vv. Kulturní, umělecké, sociální a personální stránky učiva. Subjektivní a intersubjektivní stránky učiva. Didaktická znalost obsahu učiva. Výběr a formulace učiva při plánování výuky. Námět, činnost, rozvíjení dovedností. Učivo výtvarné výchovy podle RVP.*

##### 5. Učivo ve výtvarné výchově v kulturních a společenských souvislostech

*Kulturní, umělecké, společenské a personální stránky učiva, jejich vztahy a vzájemné vazby. Etika, morálka, společenské normy v obsazích výuky výtvarné výchovy. Kontroverze v umění a jejich místo v hodinách výtvarné výchovy.*

6. Výběr a didaktické uchopení obsahů ve výtvarné výchově

*Jak vybírat učivo, jak je didakticky uchopit, uspořádat a jak s ním zacházet v přípravě a vedení situací v pedagogickém díle. Příprava námětu a jeho didaktické rozpracování. Možné širší souvislosti obsahů vyučování výtvarné výchovy a jejich vztah k dalším tematickým okruhům výchovného působení.*

7. Didaktické zpracování učiva ve výtvarné výchově

*Průběh didaktické transformace učiva do konkrétní práce učitele ve výuce, realizace učiva. Vztahy mezi námětem, výtvarnými postupy a úkolem chápaným jako otázka, která vyžaduje odpověď. Vztahy mezi transmisí a tvořivostí ve výtvarné výchově. Vztahy mezi kritickou analýzou (reflexí) námětu a spontaneitou ve výtvarné výchově.*

8. Rámcový vzdělávací program a školní vzdělávací program

*Vznik a vývoj kurikulárních dokumentů pro výtvarnou výchovu. Kurikulární dokumenty pro ZŠ, SŠ a ZUŠ, jejich koncepce a obsah, shody a rozdíly. Vzdělávací oblast Umění a kultura. Vztah mezi RVP a ŠVP. Konkrétní ukázka ŠVP pro výtvarnou výchovu.*

9. Mezioborové a mezipředmětové vztahy ve výtvarné výchově

*Vzdělávací obory s obsahovou návazností na výtvarnou výchovu. Průřezová témata v RVP a jejich vztah k výtvarné výchově. Mezipředmětové vztahy ve výtvarné výchově. Kontextualizace obsahu a jeho zpracování na pomezí vybraných disciplín (konkrétní ukázka zpracování určitého obsahu studentem). Didaktický projekt; projektové vyučování.*

10. Vizuální gramotnost a vizuální kultura

*Vymezení pojmů vizuální gramotnost a vizuální kultura, společenské a kulturní kontexty jejich vzniku. Vztah výtvarné výchovy a teorií vizuální kultury. Koncepce výtvarné výchovy zaměřené na vizuální kulturu u nás a v zahraničí (VCAE).*

**III. Výukový proces ve výtvarné výchově (projektování, realizace a posuzování výuky)**

11. Vyučovací jednotka, její struktura a její souvislosti ve výtvarné výchově

*Hodina výtvarné výchovy, její struktura a dynamika. Situace v životě nebo v umění a od nich odvozené situace ve výchově. Výběr a aranžování podnětných učebních situací ve výtvarné výchově; evaluace průběhu a výsledků.*

12. Příprava na výuku – rozvržení a vedení výuky

*Krátkodobé a dlouhodobé projektování výuky (cíle, fáze, postup, metody, klíčové pojmy). Projektování výuky s oporou v námětu nebo v technice. Řád a struktura v projektování a vedení výuky. Tvořivý přístup k výuce.*

### 13. Motivování a motivace ve výtvarné výchově

*Motivace k výtvarné činnosti ve výtvarné výchově. Otázka vztahu žáků k umění a k předmětu výtvarná výchova. Motivování ve výtvarné výchově ve vztahu k hodnocení. Sociální, výkonová a poznávací motivace žáků ve výtvarné výchově. Personalizace a individualizace výuky výtvarné výchovy v souvislostech motivování a hodnocení.*

### 14. Interpretace a reflexe ve výtvarné výchově

*Úloha interpretace, reflexe a dialogu ve výtvarné výchově. Vztah subjektivní a intersubjektivní roviny při interpretaci. Komunikační aspekty výtvarné výchovy. Reflektivní dialog jako součást výuky, sebereflexe jako zdroj poznání. Vztahy mezi vizuálním a verbálním vyjádřením žáka. Diskurzivní pole výtvarné výchovy.*

### 15. Hodnocení ve výtvarné výchově

*Hodnocení ve výtvarné výchově z pohledu pedagogického a sociálního. Kdy, co a jak hodnotí žák, učitel (autonomní a heteronomní přístup k hodnocení). Hodnocení ve výtvarné výchově jako součást vstřícného a zprostředkujícího pojetí výuky. Vizuální gramotnost, kritické myšlení a myšlení vyššího řádu ve výtvarné výchově v kontextech hodnocení.*

### 16. Posuzování (evaluace) výuky v souvislostech odborných koncepcí výtvarné výchovy

*Posuzování úspěšnosti realizace vyučovací jednotky a výchovně vzdělávacího procesu – reflektování a evaluace. Současné koncepce vzdělávání, současné koncepce výtvarné výchovy a současná kultura jako rámec pro hodnocení práce učitele. Úloha vzájemné komunikace mezi učiteli výtvarné výchovy a úloha teorie jako nástroje profesní komunikace při posuzování výuky.*

### 17. Učitelovo pojetí výuky a programy výtvarné výchovy

*Pojetí výtvarné výchovy v práci učitele. Vymezení učitelova pojetí výuky, jeho uvědomělá i neuvědomělá stránka a způsoby jeho reflektování. Vztah mezi osobním pojetím výuky a širšími koncepcemi (osnovy, rámcové vzdělávací programy, evaluační standardy apod.). Historický vývoj koncepcí výtvarné výchovy ve světě a v tuzemsku z pohledu evaluace vlastní pedagogické práce.*

### 18. Výtvarná výchova v sociálním prostoru

*Výtvarná výchova jako školní předmět a její vztahy s veřejností. Komunikace výtvarného pedagoga s rodičovskou a odbornou veřejností. Možnosti prezentace vlastní pedagogické práce učitele. Otázky etiky a práva veřejné prezentace dětské výtvarné práce.*

### 19. Základní a střední školy a výtvarná výchova

*Postavení ZŠ a SŠ v českém systému vzdělávání. Specifika a funkce výtvarné výchovy na ZŠ a SŠ. Kurikulární dokumenty. Organizace a formy výuky. Ostatní vzdělávací instituce a volnočasové výtvarné vzdělávání v ČR, jejich zaměření a jejich vztah k ZŠ a SŠ.*





#### 20. Galerijní a muzejní edukace

*Výtvarná výchova jako součást vzdělávání v soudobé společnosti a jako součást sítě kulturních institucí (nové formy komunikace mezi školou, galerií, muzeem, místními centry kulturních a sociálních aktivit). Metody a typy programů galerijní a muzejní edukace. Historické kontexty galerijní a muzejní pedagogiky u nás a ve světě.*

### IV. Učitel a jeho přístup k výuce ve výtvarné výchově

#### 21. Osobnost učitele ve výtvarné výchově

*Učitel ve výtvarné výchově – lidské a profesní charakteristiky. Učitel výtvarné výchovy a jeho vztah k oboru, umění a vlastní tvorbě. Já jako učitel výtvarné výchovy v kombinaci s druhým oborem – vlastní profesní profil, otázky vztahu k profesní komunitě, profesní rozvíjení, možnosti a limity využití dvouoborového zaměření.*

#### 22. Učitelská autorita ve výtvarné výchově

*Autorita výtvarného pedagoga, její zdroje, struktura a vlivy. Osobnost učitele v kontextu pedagogické práce se žáky. Otázka možností vlivu učitele jako člověka zodpovědného za vedení a průběh vyučovací hodiny a výchovně vzdělávacího procesu.*

#### 23. Reflexe a sebereflexe učitele výtvarné výchovy

*Učitel jako reflektivní praktik. Osobní pojetí výuky a jeho vliv na reflektování a posuzování vlastní pedagogické práce učitele. Sociální, etická a genderová problematika v práci učitele (vztahy k žákům, kolegiální vztahy, vztahy k rodičům, k nadřízeným apod.).*

#### 24. Výzkum ve výtvarné výchově.

*Obsahy a cíle výzkumu ve výtvarné výchově. Metody výzkumu. Návrh, realizace a vyhodnocení výzkumu. Metody sběru a analýzy dat. Místo výzkumu v práci učitele výtvarné výchovy.*

V Praze, září 2017

Doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.  
vedoucí katedry výtvarné výchovy Ped F UK

PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.  
vedoucí oddělení

### Kritéria hodnocení státní závěrečné zkoušky z výtvarné výchovy

Státní zkouška je završením studia a příležitostí pro posluchačky/posluchače prokázat orientaci ve všech oblastech oborového studia a schopnost formulovat a prezentovat vlastní kvalifikované pojetí témat zkoušky. Faktografická správnost dat, pojmů a údajů souvisejících s obrazovou dokumentací k tématům je nezbytným východiskem pro odbornou interpretaci problému, ale není sama o sobě zárukou úspěšného složení zkoušky.

K úspěšnému složení státní zkoušky z **Teorie a dějin výtvarné kultury** posluchačka/posluchač:

1. představí vlastní **kvalitní koncepci** tématu/problému, formulovaného v otázce, opřenu o soubor spolehlivých znalostí, reprezentující kvalifikovaný vhled do odborné výtvarné a výtvarně pedagogické problematiky;
2. prokáže **schopnost oborového myšlení**, vizuální citlivost a funkční vizuální gramotnost v oblasti odborné analýzy a interpretace uměleckého díla, opřené o primární vědeckou literaturu a vlastní zkušenost (návštěvy galerií a muzeí, konkrétních výstav, workshopů, uměleckých událostí apod.);
3. **doloží svou koncepci tématu vlastním výběrem obrazové dokumentace** ke každému okruhu SZZ (originální/vlastní soubor reprodukcí); výběrem i uspořádáním dokládá dokumentace osobitý, vlastní zkušeností podložený pohled na problematiku;
4. demonstruje **vlastní odborný výklad** na konkrétním příkladu uměleckého díla/uměleckých děl z připravené obrazové dokumentace (viz bod 3); argumentačně doloží a obhájí vlastní koncepci výběru obrazového souboru; komparuje jednotlivá díla ve výběru;
5. prokáže **schopnost myšlení v souvislostech**; vysvětlí, jakým způsobem vypovídá umělecké dílo o své době a jak se vztahuje k současnosti; adekvátně a v souladu s vlastním konceptem obrazové dokumentace (viz bod 3); reaguje na doplňující otázky;
6. vizuální materiály používá jako účinnou **podporu své prezentace tématu**; dovede reagovat na aktuální situaci zkoušky, v případě potřeby opustit připravený koncept a pohotově formulovat nový přístup k řešení otázky; prokáže schopnost provázat nastudované s vlastní zkušeností, vhodně a s porozuměním aktualizovat naučenou látku;
7. s porozuměním používá **odbornou terminologii**, vysvětluje klíčové odborné pojmy s oporou v odborné literatuře, na kterou podle potřeby odkazuje; vede s komisí odbornou rozpravu;
8. užívá **spisovný jazyk**, hovoří plynule a kultivovaně, se znalostí správných vazeb a formulací (včetně výslovnosti osobních a místních jmen, názvů a pojmů);
9. téma otázky prezentuje **přehledně**, odpověď formuluje **logicky** a se zřetelným cílem výpovědi; respektuje časovou dotaci zkoušky (10 minut).

**Doporučení k přípravě na SZZ:**

1. soubory obrazových ukázek ke každé otázce vybírejte osobně ve vazbě na řešené problémy (vztahy, vlivy, kontexty), nevytvářejte čistě faktograficky či chronologicky řazené soubory;
2. u každé ukázky si pečlivě promyslete kontext, v němž ji použijete, i další možné kontexty výkladu;
3. výběr reprodukcí a dalších vizuálních materiálů přizpůsobte časovému prostoru při zkoušce (10 minut);
4. optimalizujte výběr odborné literatury rovnoměrně pro každou tematickou oblast;
5. konzultujte pojetí přípravy okruhů SZZ s vyučujícími katedry;
6. pečlivě vyzkoušejte délku vlastní prezentace (jedna strana A4 písemné přípravy odpovídá cca 5 minutám výkladu)
7. cvičte komunikační dovednosti (spisovná čeština, plynulý projev, pohotová reakce na dotazy).

K úspěšnému složení státní zkoušky z **Teorie a didaktiky výtvarné výchovy** posluchačka/posluchač:

1. představí vlastní **kvalitní koncept** tématu/problému, formulovaného v otázce, opřenu o soubor spolehlivých znalostí, reprezentující kvalifikovaný vhled do odborné výtvarné a výtvarně pedagogické problematiky podložený znalostí odborných pramenů;
2. prokáže **schopnost oborového myšlení** v oblasti odborné analýzy a interpretace didaktického konceptu, opřené o primární výtvarně pedagogickou literaturu a vlastní zkušenost (praxe v různých typech škol, v galeriích a muzeích, zkušenosti s edukací z konkrétních výstav, workshopů, uměleckých událostí apod.);
3. **doloží svou koncepci tématu vlastním výběrem dokumentace** ke každému okruhu SZZ (soubor z vlastního pedagogického portfolia); výběrem, uspořádáním i způsobem využití dokumentace v průběhu zkoušky dokládá osobitý, empiricky podložený pohled na problematiku;
4. demonstruje **vlastní odborný výklad** na konkrétním příkladu didaktického konceptu/problému z připravené dokumentace (viz bod 3); argumentačně doloží a obhájí vlastní pojetí otázky a koncepci výběru; prokáže schopnost vést odbornou rozpravu na téma zvolené otázky;
5. vychází z **materiálů vlastního pedagogického portfolia** (obrazová dokumentace praxí, myšlenkové mapy, záznamy z pozorování výuky), které adekvátně přiřazuje obsahu otázky a využívá k aktualizaci nastudovaných teoretických poznatků;
6. s porozuměním používá **odbornou terminologii**, vysvětluje klíčové odborné pojmy s oporou v odborné literatuře, na kterou podle potřeby odkazuje; vede s komisí odbornou rozpravu;



7. užívá **spisovný jazyk**, hovoří plynule a kultivovaně, se znalostí správných vazeb a formulací (včetně výslovnosti osobních a místních jmen, názvů a pojmů);
8. téma otázky prezentuje **přehledně**, odpověď formuluje **logicky** a se zřetelným cílem výpovědi; respektuje časovou dotaci zkoušky (10 minut).

#### **Doporučení k přípravě na SZZ:**

1. obrazové soubory ke každé otázce vybírejte osobně ve vazbě na obsah otázky a vlastní zkušenost doloženou v pedagogickém portfoliu;
2. u každé ukázky si pečlivě promyslete kontext, v němž ji použijete;
3. výběr žákovských prací a dalších vizuálních materiálů přizpůsobte časovému prostoru při zkoušce;
4. myšlenkové mapy a další soubory obsahující text budete moci použít až přímo u zkoušky, nikoli při přípravě; umístěte je tedy na druhý datový nosič;
5. myšlenkové mapy koncipujte spíše jako teoretický rámec, na jehož základě přímo u zkoušky vyvodíte, co je vaším cílem;
6. optimalizujte výběr odborné literatury rovnoměrně pro každou tematickou oblast;
7. konzultujte pojetí přípravy okruhů SZZ s vyučujícími katedry;
8. pečlivě vyzkoušejte délku vlastní prezentace (jedna strana A4 písemné přípravy odpovídá cca 5 minutám výkladu);
9. cvičte komunikační dovednosti (spisovná čeština, plynulý projev, pohotová reakce na dotazy).

V Praze, září 2017

Doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.  
vedoucí katedry výtvarné výchovy Ped F UK

PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.  
vedoucí oddělení